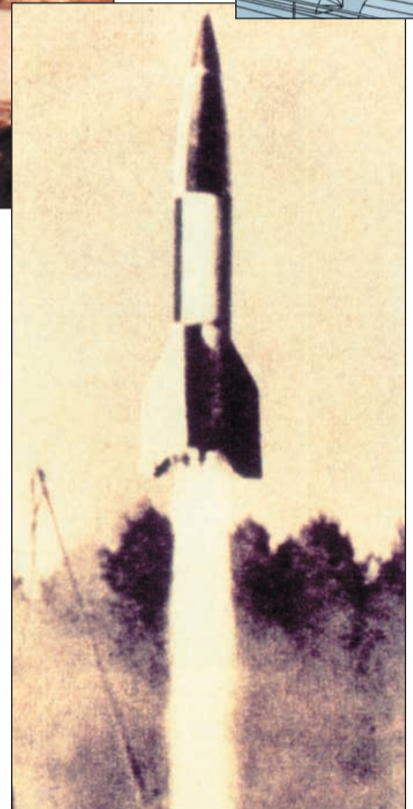
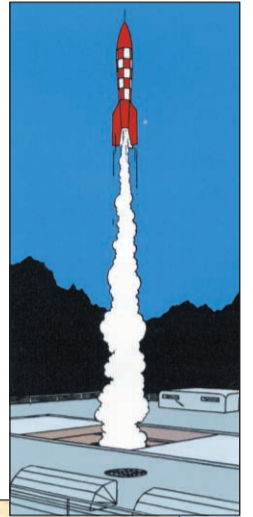

CÒMIC FONTS

La inspiració d'Hergé

“La realitat imita l’art.” Una paradoxa enginyosa patentada pel rei dels dandis però que no és vàlida al planeta Tintín, com ho demostra el periodista francès Michael Farr a *Tintín. El somni i la realitat* (Zendrera Zariquiey). Subtitulat *La història de la creació de les aventures de Tintín*, el volum és un estudi exhaustiu dels vint-i-quatre àlbums protagonitzats per l’intrèpid reporter a la llum dels arxius documentals i fotogràfics conservats a la Fundació Hergé de Brussel·les. El resultat és un autèntic bombó per als seguidors de Tintín, perquè Farr es va posar mans a l’obra des de la seva confessada devoció pel personatge reblada amb el coneixement directe del dibuixant, amb qui va contactar a principi dels anys setanta, quan era corresponsal de l’agència Reuters a la capital belga.

El somni i la realitat recorda l’origen de cada aventura, en un apassionant exercici de dilettantisme historioliterari que degustaran igualment els incondicionals com els profans, pel qual l’autor ens assabenta, per exemple, de la censura –blanca, però censura– que la tirania de la correcció política va anar imposant en les successives reedicions en color de la col·lecció i que afecten sobretot àlbums primerencs com *Tintín al Congo*, *Tintín a Amèrica* o *El lotus blau*: en el primer cas, pel tuf de paternalisme colonial que destil·la la visió dels nadius; en el segon, per la sàtira del capitalisme salvatge i del racisme latent en la societat nord-americana, i en el tercer, per la nova orientació sobre el fet xinès que la guerra freda va imposar en la mentalitat occidental. Sorpren descobrir que les edicions escandinaves de *Tintín al Congo* han substituït les escabetsxines d’animals per no ferir la sensibilitat dels lectors, o que Al Capone és l’únic personatge

La fotografia que va inspirar una vinyeta de “L’orella trencada”. A la dreta, la V-2 alemanya i l’X-FLR 6 d’Hergé a “Objectiu: la lluna”.

real que va tenir l’honor de figurar en el repartiment d’una aventura (*Tintín a Amèrica*). El mèrit principal de l’obra rau, però, en la comparació entre les vinyetes de Tintín i el fons documental d’Hergé, que deixen

constància de l’obsessió del dibuixant pel detall i la versemblança: arxivava fotografies de tot el que li semblava que li podia ser útil, des de desfilades de moda fins a catàlegs d’automòbils o revistes de viatges. D’aquí prové el

to documental amb què impregna moltes de les aventures de Tintín, i que il·lumina fins i tot els primers volums, on Hergé treballava encara sota la inspiració argumental de Norbert Wallez, el director del setmanari *Le XXème*

Siècle, on va néixer el personatge. Però *El somni i la realitat* és tan sols l’aperitiu del 2003, quan es commemora el 20è aniversari de la mort d’Hergé. Zendrera Zariquiey ja prepara *Tintín, Had-dock i els vaixells*.

Desmitificador, però no massa

Com a bon reporter, Farr no s’està d’assenyalar les *relliscades* ideològiques d’Hergé, concretament la inoportuna col·laboració al diari col·laboracionista belga *Le Soir*. Però com a tintinòleg confès, hi passa de puntetes, i amb una justificació sempre a punt. De l’etapa a *Le Soir*, per exemple, diu que Hergé “no estava d’acord amb els nazis, sinó que era políticament molt ingenu, com molts altres artistes. Això va fer que cometés l’error de treballar-hi, però ho va fer perquè seguir dibuixant Tintín, era una manera d’ajudar els belgues en la seva vida quotidiana”. (!) És cert que el dibuixant va haver de purgar aquest pecat de joventut durant la resta de la vida, però també ho és que els seus orígens ideològics es troben al moviment *scout* i a *Le XXème Siècle*, on va aconseguir la primera feina de reporter i on va conèixer Leon Degrelle, fu-

tur líder del partit nazi belga, per acabar dirigint el suplement infantil *Le Petit Vingtième*, on el 10 de gener del 1929 va sortir la primera entrega de *Tintín al país dels soviets*. Els antecedents del reporter es troben en Flup, Nénesse, Pousette i Cochonnet, per al mateix suplement, i en Totor, que des del 1926 dibuixava per a la revista *Boy Scout Belge*. Hergé no va ser un autor prolífic: va publicar vint-i-quatre àlbums de la sèrie en mig segle. Però una part important d’aquesta lentitud cal atribuir-la precisament a l’exhaustiva feina prèvia de documentació. A més de ser un dels introductors a Europa del globus de text per als personatges de còmic, Hergé va estar molt atent a les avantguardes artístiques, des del suprematisme de Malévitx (*Tintín al país dels soviets*) fins al *pop art* de Warhol (*Tintín i l’art-alfa*).

